

Dosarul nr. 2r-552/18

Prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău (jud: V. Muntean)  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Craiu, N. Simciuc, Iu. Cimpoi)

## DECIZIE

04 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecător  
judecătorii

Oleg Sternioală  
Iurie Bejenaru  
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Levițcaia Oxana,  
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Levițcaia Oxana  
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea  
încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei, repararea  
prejudiciului material și moral,

împotriva încheierii din 01 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, prin  
care s-au restituit cererile de apel depuse de Ministerul Justiției al Republicii  
Moldova și de Levițcaia Oxana,

### c o n s t a t ă :

La 16 februarie 2015 Oxana Levițcaia a depus cerere de chemare în judecată  
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea  
încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei, repararea  
prejudiciului material, moral și încasarea în beneficiul său din contul pârâtului a  
sumei de 50000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 15000 de cu titlu  
de prejudiciu material.

Prin hotărârea din 15 mai 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău,  
acțiunea depusă de Oxana Levițcaia a fost admisă parțial și s-a constatat încălcarea  
dreptului reclamantei la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile la acțiunea  
înaintată de SRL "Oxauri Com" și Levițcaia Oxana împotriva Aureliei Chicuş cu  
privire la excluderea asociatului societății cu răspundere limitată și repararea  
prejudiciului material, s-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul  
Ministerului Finanțelor în beneficiul Oxanei Levițcaia suma de 5000 de lei în  
vederea reparării prejudiciului moral.

La data de 28 mai 2015, Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii  
din 15 mai 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

La data de 15 iunie 2015, Oxana Levițcaia a declarat apel împotriva hotărârii  
din 15 mai 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

Prin încheierea din 25 august 2015 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Ministerul Justiției al RM și de Levițcaia Oxana, acordându-le termen de până la data de 01 octombrie 2015, ora 11.00 pentru prezentarea apelului motivat.

Prin încheierea din 01 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea reprezentantului Ministerului Justiției al RM de acordare a unui termen suplimentar pentru înlăturarea neajunsurilor indicate în încheierea din 25 august 2015 a Curții de Apel Chișinău și au fost restituite Ministerului Justiției și Oxanei Levițcaia cererile de apel, cu toate documentele anexate.

La data de 27 martie 2018 Oxana Levițcaia a declarat recurs împotriva încheierii din 01 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului recurenta a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului, casarea încheierii contestate, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel. Recurenta a invocat că încheierea din 01 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, este ilegală, deoarece a depus judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău cerere de apel suplimentară la data de 27 iulie 2015, care a fost expedită și recepționată de către instanța de apel la data de 11.01.2016.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea ei.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 01 octombrie 2015.

Recurentul a recepționat încheierea instanței de apel la data de 16.03.2018, fapt ce rezultă din textul recursului.

Astfel, recursul, declarat la data de 27 martie 2018, este în termen.

Examinând temeiurile recursului, în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Oxana Levițcaia întemeiat și pasibil de fi admis din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 364, alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Materialele cauzei atestă că prin încheierea din 25 august 2015 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Ministerul Justiției al RM și de Levițcaia Oxana, acordându-le termen de până la data de 01 octombrie 2015, ora 11.00 pentru prezentarea cererilor de apel motivate (f.d.67-69).

Tot aici, este de remarcat că încheierea din 25 august 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost remisă apelanților/recurenților la data de 26 august 2015, conform scrisorii de însoțire (f.d.70), care a fost recepționată de către Ministerul Justiției al RM la data de 09.09.2018 (f.d. 71). Date cu privire la recepționarea încheierii din 25.08.2018 a Curții de Apel Chișinău, de către recurentă, la materialele cauzei lipsesc.

Prin încheierea din 01 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, a fost respinsă cererea reprezentantului Ministerului Justiției al RM de acordare a unui termen suplimentar pentru înlăturarea neajunsurilor indicate în încheierea din 25 august 2015 a Curții de Apel Chișinău și au fost restituite Ministerului Justiției și Oxanei Levițcaia cererile de apel, cu toate documentele anexate, din motiv că nu au îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel conform încheierii din 25.08.2015 (f.d.75-79).

Ca temei de restituire a cererii de apel, instanța de apel a invocat că apelanții nu au îndeplinit indicațiile instanței de apel conform încheierii din 25 august 2015 a Curții de Apel Chișinău, și anume nu au prezentat apelul cu indicarea motivelor de fapt și de drept.

La caz, instanța de recurs reține argumentul recurenteii că a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 15 mai 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, la data de 27 iulie 2015, fapt confirmat prin sigiliul aplicat pe cererea de apel suplimentară depusă de Oxana Levițcaia.

Prin urmare, Colegiul consideră incorectă constatarea instanței de apel precum că recurenta nu a lichidat încălcarea admisă la depunerea cererii de apel și anume nu a depus apel motivat, deoarece la materialele cauzei este anexată cererea de apel motivată depusă de către recurentă/apelantă la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, la data de 27.07.2015 (f.d. 81).

La caz, Colegiul reiterează prevederile art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, care stipulează oportunitatea acordării apelantului unui termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 110 Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 113 Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context este de menționat că neajunsurile actului procedural, în speță, cererea de apel, pot fi înlăturate până la termenul indicat de instanța de judecată sau cel târziu până la prima ședință de judecată când instanța și urmează să se expună asupra restituirii cererii de apel.

La caz, Colegiul constată că hotărârea instanței de fond a fost pronunțată la data de 15 mai 2015. Recurenta/apelanta a depus cerere de apel la data de 15 iunie 2015, adică în termenul legal.

Studiind cerere de apel depusă de Levițcaia Oxana, Colegiul constată că aceasta corespunde exigențelor prevăzute de art. 365 Cod de procedură civilă conținând motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Mai mult, la data de 27.07.2015, Levițcaia Oxana a depus o cerere suplimentară de apel completând apelul inițial atât cu argumente de fapt, cât și cu temeiuri de drept.

Într-adevăr cererea de apel suplimentară nu a fost depusă la instanța de apel, ci la instanța de fond care nu a întreprins măsurile necesare pentru transmiterea apelului instanței competente.

Colegiul consideră că în rezultatul inacțiunilor instanței de fond și interpretării eronate de către instanța de apel a cererii de apel depuse de Levițcaia Oxana, ultimei greșit i-a fost restituit apelul fiindu-i restricționat dreptul de a contesta o hotărâre judecătorească.

Or, instanțele judecătorești urmează să asigure părții reclamante condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al Convenției Europene pentru apărarea a Drepturilor Omului .

În consecință, Colegiul notează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hotărârea Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982). Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (CEDO, hotărârea Airey vs. Irlanda din 09.10.1979).

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii contestate, or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a Oxanei Levițcaia de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea contestate nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CtEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că argumentele invocate de către recurentă sunt întemeiate și confirmate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a casa încheierea instanței de apel din 01 octombrie 2015, cu restituirea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, pentru judecarea apelului în fond.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Oxana Levițcaia.

Se casează încheierea din 01 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Levițcaia Oxana împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului material și moral, cu restituirea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,  
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic